

Wydanie specjalne 2024

Biuletyn

Biblioteki Głównej
Politechniki Warszawskiej

→ Erasmus

→ W świecie łotewskich bibliotek: Erasmus+ w National Library of Latvia

W dniach 10–17 maja 2024 r. Anna Twardokęs oraz Dorota Wojnowska wzięły udział w czterodniowym szkoleniu w Bibliotece Narodowej w Rydze, realizowanym w ramach projektu Erasmus+.

Wybór miejsca był motywowany chęcią poznania nowoczesnej architektury budynku, ciekawych aranżacji we wnętrzach oraz zastosowanych w nich rozwiązań. W przygotowanym wcześniej programie szkoleniowym uwzględniono indywidualne potrzeby uczestniczek oraz tematy związane z działalnością, strukturą oraz architekturą biblioteki. Głównym celem wyjazdu była wymiana doświadczeń dotyczących organizacji pracy bibliotek i aranżacji wnętrz, a także inspiracja do modernizacji przestrzeni bibliotecznych.

Dla uczestniczek przygotowano bardzo ciekawy plan szkolenia, dzięki któremu mogły zobaczyć nie tylko Bibliotekę Narodową, ale także inne biblioteki, różniące się strukturą i funkcjonalnością. Organizatorką i opiekunką grupy została Viktorija Piščikova, doradczyni ds. współpracy międzynarodowej.

Pierwszego dnia przedstawiciele każdej instytucji mieli okazję poznać się oraz zaprezentować swoje biblioteki. W szkoleniu uczestniczyły również zespoły z Gruzji, które przybyły w ramach projektu EU4Dialogue, wspierającego dialog i łagodzenie konfliktów w regionach dotkniętych napięciami społecznymi i politycznymi. Po prezentacjach całą grupę oprowadzono po gmachu, przedstawiono jego historię i symbolikę.

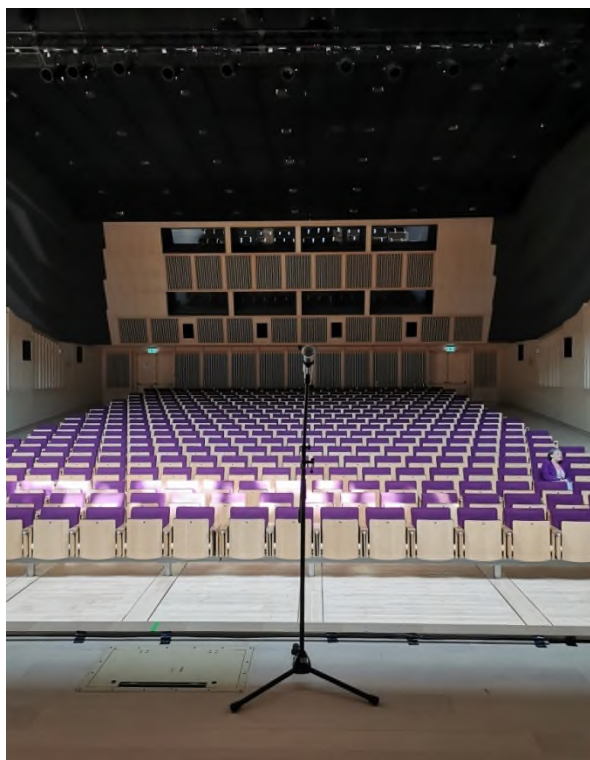
Łotewska Biblioteka Narodowa, założona w 1919 r. jako Państwowa Biblioteka Łotwy, od 1992 r. funkcjonuje pod obecną nazwą i podlega Ministerstwu Kultury Republiki Łotewskiej. Wielokrotnie zmieniała lokalizację, a jej zbiory, z braku miejsca, rozproszone były w kilku budynkach. Gdy w 2014 r. otwarto wreszcie jej nową siedzibę, Łotysze wzięli czynny udział w przeprowadzce, tworząc dwukilometrowy „ludzki łańcuch”, dzięki któremu książki przekazywano z rąk do rąk i bezpiecznie przeniesiono do nowego budynku.

Okazało się, że „Zamek Światła”, bo tak nazywany jest przez Łotyszy nowy budynek biblioteki, pełen jest symboli, ukrytych znaczeń, nieoczywistych odniesień do historii Łotwy, do niepodległości i wolności. Dwunastopiętrowy gmach ze szkła i stali, zaprojektowany przez amerykańsko-łotewskiego architekta Gunnarsa Birkerts, wspaniale odbija światło i jest widoczny niemal z każdego miejsca w Rydze. Jego forma przypomina górę, która w legendach symbolizuje trudną drogę do zdobycia wiedzy i mądrości, co nawiązuje do nieustannego rozwoju intelektualnego i duchowego.

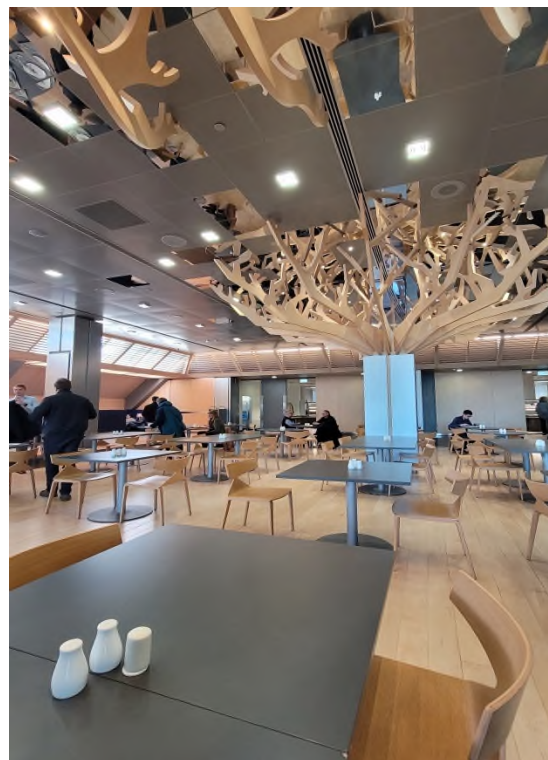

Pomnik Rainisa przed gmachem Biblioteki Narodowej. Fot. AT

Wycieczkę po gmachu rozpoczęto w podziemiach budynku, gdzie znajduje się centrum konferencyjne oraz imponująca, mieszcząca 400 osób sala widowiskowa – Ziedonis Hall (nazwana tak na cześć łotewskiego poety i pisarza Imanta Ziedonisa), z doskonałą akustyką i projektorem filmowym. Miejsce to, dzięki ciekawym rozwiązaniom konstrukcyjnym, umożliwia organizację różnorodnych wydarzeń kulturalnych, takich jak koncerty, spektakle teatralne, seanse filmowe czy wykłady.

Sala widowiskowa. Fot. AT

Restauracja. Fot. DW

Parter to przestrzeń publiczna, w której znajduje się punkt informacyjny, szatnie, restauracja, sklep z książkami i pamiątkami oraz wystawy i ekspozycje. Aby dostać się na wyższe piętra, trzeba zarejestrować się w bibliotece albo otrzymać kartę gościa. Centralną częścią biblioteki jest ogromne ośmiopiętrowe atrium, w którym znajdują się windy i schody łączące wszystkie piętra oraz pięciopiętrowy szklany regał. Książki na nim zgromadzone zawierają historie i wiadomości przekazane przez Łotyszy w symbolicznym geście. Biblioteka nadal zachęca do udziału w akcji „Specjalna książka na specjalną półkę”, rozpoczętej w 2014 r. – każdy może umieścić tam książkę z własną historią na stronie tytułowej.

Hol główny Biblioteki Narodowej. Fot. DW

Szklany regał z książkami. Fot. DW

Atrium. Fot. AT

Zwiedzanie zakończono na dwunastym piętrze gmachu, gdzie znajduje się wystawa poświęcona Gunarsowi Birkertsowi – twórcy projektu biblioteki. To miejsce przybliży odwiedzającym dorobek zawodowy mistrza. Znajdziemy tutaj wiele szkiców, makiet, rysunków oraz notatek architekta, co pozwala lepiej zrozumieć jego proces twórczy i wizję architektoniczną. Ważnym elementem pracowni jest rodzinne pianino, na którym grał mały Gunars Birkerts. Z okien roztacza się wspaniały widok na rzekę i drugi jej brzeg – stare miasto i Kościół Świętego Piotra.

Drugi dzień szkolenia rozpoczął się spotkaniem z doradcą ds. polityki architektonicznej i kulturalnej biblioteki – Jānisem Dripe, który opowiedział o projekcie, założeniach i celach, jakie mu przyświecały. Wnętrze biblioteki zaprojektowano z myślą o maksymalnym wykorzystaniu naturalnego światła, które wpada przez duże okna i świetliki. Ogromne atrium ze schodami łączącymi poszczególne poziomy jest centralną częścią budynku i ma tworzyć poczucie przestronności i otwartości. Estetyka minimalistyczna łączy się z przyjaznym dla użytkowników designem, tworząc komfortowe środowisko do pracy, nauki i odpoczynku. Ciekawostką jest, że kolorystyka każdego piętra odpowiada barwom dawnych łotewskich banknotów (łatów), do których Łotysze byli szczególnie przywiązani.

Banknoty łotewskie. Fot. AT

Następnie grupa została oprowadzona po wybranych czytelniach. Biblioteka posiada ogromne zbiory – około 4,5 miliona książek, rękopisów, nagrań dźwiękowych, map, druków i dzieł sztuki, podzielonych na kilkanaście czytelni tematycznych, z których większość oferuje wyjątkowy widok na rzekę Dźwinę oraz panoramę miasta. Mamy między innymi Czytelnię Nauk Humanistycznych i Społecznych, Nauk Przyrodniczych, Ekonomii i Prawa, Centrum Letoniki i Krajów Bałtyckich, a nawet Czytelnię Muzyczną, w której znajduje się kolekcja muzyki oraz literatury muzycznej. Każda z czytelni została zaprojektowana z myślą o wygodzie i atmosferze sprzyjającej skupieniu. Wnętrza są przestronne, lecz przytulne, utrzymane w stonowanych, naturalnych kolorach, z dużą ilością drewna, które dodaje im uroku i ciepła.

Czytelnia Nauk Społecznych. Fot. DW

Czytelnia Muzyczna. Fot. DW

W Czytelni Technologii i Nauki grupa miała okazję zobaczyć, jak zaaranżowane jest wnętrze oraz jakich udogodnień mogą korzystać czytelnicy. Na uwagę zasługują zamknięte jednoosobowe pokoje do nauki, idealne dla osób poszukujących cichego i prywatnego miejsca do pracy. Te pomieszczenia są w pełni przeszklone, co pozwala na zachowanie wizualnej otwartości, jednocześnie skutecznie izolując hałas.

Uczestnikom zaprezentowano również czytelnię dla najmłodszych – przeznaczona jest dla nich specjalna sala z literaturą dziecięcą, zaaranżowana tak, by dzieci nie mogły się nudzić. Wygodne siedziska, hamaki i kolorowe dekoracje przyciągają dzieci w różnym wieku, a organizowane przez bibliotekarzy warsztaty aktywizują również rodziców.

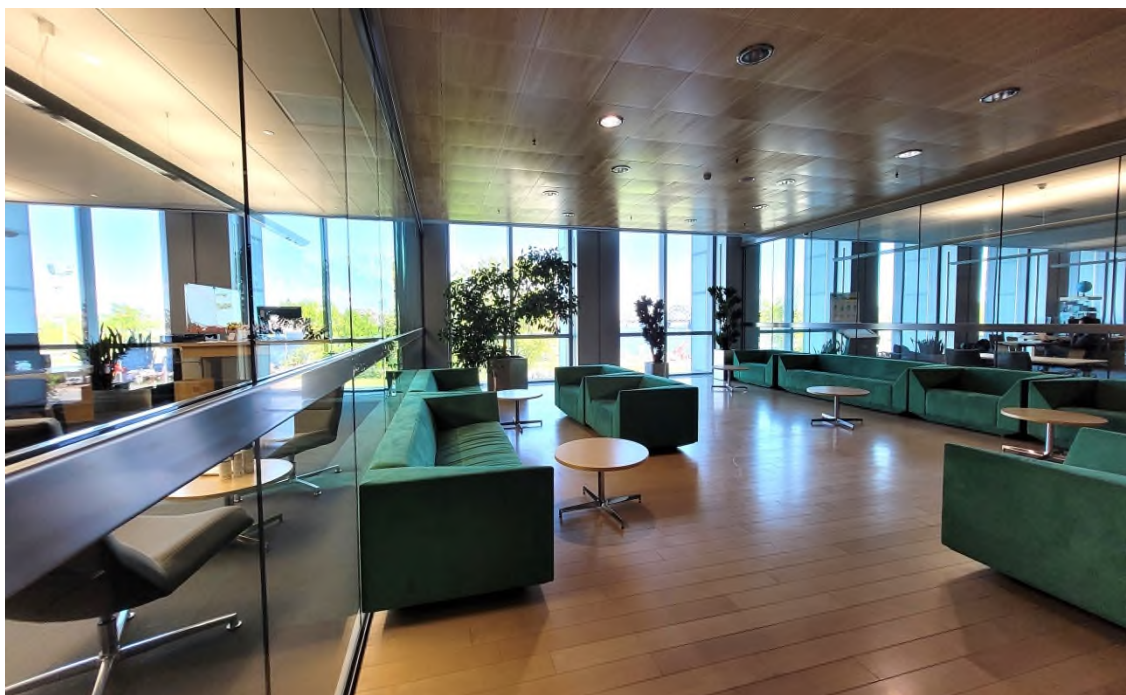
Czytelnia Technologii i Nauki. Fot. DW

Biblioteka Narodowa dysponuje też własnym, profesjonalnym studiem nagrań, oferującym 8-kanalowe nagrywanie dźwięku, z możliwością miksowania i masteringu. Studio jest idealnie przystosowane do rejestracji utworów solowych, a także nagrań małych chórów i zespołów kameralnych.

Jedna z czytelni. Fot. DW

Część wypoczynkowa. Fot. DW

Sala konferencyjna. Fot. DW

Dystrybutor wody pitnej. Fot. AT

Szafa z tradycyjnymi pieśniami łotewskimi. Fot. DW

Uczestnicy mieli też możliwość zobaczenia wyjątkowej kolekcji tradycyjnych łotewskich pieśni ludowych zebranych, spisanych ręcznie i uporządkowanych przez znanego łotewskiego pisarza Krišjānisa Baronsa. Pieśni znajdują się w specjalnej szafie i są częścią ogromnego zbioru rękopisów folklorystycznych w Archiwum Łotewskiego Folkloru.

Czytelnie oferują łącznie ponad tysiąc miejsc – od bardziej otwartych przestrzeni po ustronne, zamykane na klucz pomieszczenia. Użytkownicy mogą wybrać stanowiska z dostępem do komputera lub bez niego, przy oknach z widokiem na miasto i rzekę, albo w zamkniętych pokojach, gdzie można w pełnej ciszy i odosobnieniu oddać się nauce lub lekturze. W przestrzeni biblioteki znajdują się zarówno tradycyjne stoliki z krzesłami, jak i wygodne, miękkie fotele, a także specjalnie wyznaczone strefy do cichej pracy, wyposażone w akustyczne wygłuszenie, które gwarantuje warunki sprzyjające koncentracji. Dla osób poszukujących miejsca do pracy zespołowej biblioteka oferuje elastyczne sale konferencyjne, które można dostosować do różnych potrzeb.

Biblioteka udostępnia również specjalne pomieszczenie przeznaczone do wyciszenia i medytacji. Odwiedzający mogą tam znaleźć ukojenie i odpoczynek od codziennego zgiełku, odpoczywając na matach w otoczeniu księgozbioru poświęconego tematyce wschodniej filozofii i duchowości.

Na koniec dnia szkoleniowego zorganizowano spotkanie na temat programu Interreg „Baltic Urban Knowledge Hubs”, którego partnerem jest Biblioteka Narodowa w Rydze. Projekt ten wspiera zrównoważony rozwój miast regionu Morza Bałtyckiego poprzez współpracę, wymianę wiedzy oraz innowacyjne podejście do zarządzania przestrzenią miejską. Na spotkaniu Viktorija Piščikova opowiedziała o planowanych w ramach projektu zmianach przestrzennych w niektórych czytelniach, które mają na celu dostosowanie wnętrza do różnych potrzeb użytkowników. Stworzona zostanie przestrzeń, gdzie można połączyć pracę, socjalizację i relaks. Powstanie także miejsce do gry w planszówki, ćwiczenia prezentacji i czytania.

Trzeciego dnia grupa z Politechniki Warszawskiej odwiedziła Bibliotekę Uniwersytetu Medycznego Stradiņša, która pełni rolę głównej biblioteki medycznej w Łotwie. Po krótkiej prezentacji na temat struktury i działalności biblioteki, uczestnicy zostali oprowadzeni po jej wnętrzu.

Biblioteka składa się z głównej siedziby w Rydze oraz trzech filii ulokowanych w różnych miastach Łotwy i zapewnia wsparcie metodyczne i pomoc instytucjom opieki zdrowotnej na terenie całego kraju. Ze względu na stosunkowo niewielką powierzchnię zastosowano interesujące rozwiązania, na przykład okrągłe stoliki komputerowe przeznaczone dla pięciu osób, co pozwala na efektywne

wykorzystanie dostępnej przestrzeni. Jest również wydzielona niewielka strefa do cichej nauki oraz stoły wieloosobowe do pracy wspólnej.

Stanowiska komputerowe w bibliotece, Uniwersytet Stradinsa. Fot. AT

Tego dnia zaplanowano również wizytę w bibliotece Ryskiego Uniwersytetu Technicznego. Po spotkaniu z dyrektorką placówki, pracownica biblioteki oprowadziła gości po budynku.

Biblioteka oferuje wiele innowacyjnych rozwiązań, które ułatwiają korzystanie ze zbiorów oraz przestrzeni zarówno użytkownikom, jak i pracownikom. Do najciekawszych udogodnień należą: samoobsługowe urządzenie do zwrotu książek, zamykane na klucz szafki, a także kuchnia dostępna dla użytkowników, wyposażona w czajnik, lodówkę i kuchenkę mikrofalową, co pozwala na przygotowanie i skonsumowanie posiłku na miejscu, bez konieczności opuszczania budynku. W bibliotece znajdują się również pokoje do nauki indywidualnej i grupowej, strefa odpoczynku oraz całodobowa czytelnia, która zapewnia dostęp do zasobów o każdej porze dnia i nocy.

Kącik wypoczynkowy, Ryski Uniwersytet Techniczny. Fot. AT

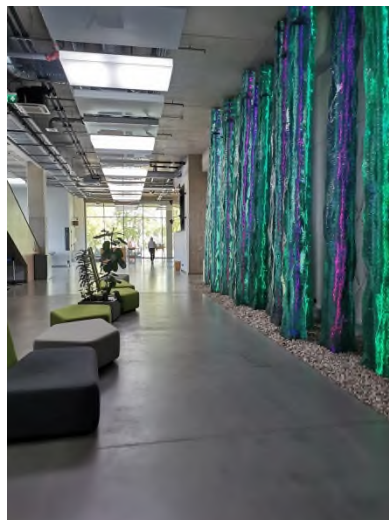
Kuchnia dla użytkowników, Ryski Uniwersytet Techniczny. Fot. DW

Pomieszczenia do nauki indywidualnej, Rycki Uniwersytet Techniczny. Fot. DW

Ostatniego, czwartego dnia szkolenia zaprezentowana została uczestniczkom biblioteka publiczna – filia Centralnej Biblioteki Rygi, mieszcząca się w parku Arkadia, w małym, drewnianym, zabytkowym domu, który dodaje jej wyjątkowego uroku. Mimo niewielkich rozmiarów biblioteka pełni ważną rolę w lokalnej społeczności, oferując przestrzeń do czytania, nauki i integracji, zapewnia komputery z dostępem do Internetu, organizuje wystawy, wydarzenia kulturalne i spotkania dla mieszkańców.

Poza zaplanowanym programem szkolenia uczestniczki miały okazję odwiedzić teren nowego kampusu uniwersyteckiego, który częściowo znajduje się jeszcze w budowie. Postawiono tu na nowoczesność, funkcjonalność, otwartość przestrzeni oraz integrację z otoczeniem. Zielone tereny wokół budynków, ścieżki rowerowe oraz nowoczesne systemy zarządzania energią podkreślają zaangażowanie uczelni w zrównoważony rozwój. Udało się zwiedzić również jedną z bibliotek znajdującą się w budynku „House of Nature”. Przestrzeń zaprojektowano w sposób wielofunkcyjny, oferując zarówno wygodne fotele do relaksu, jak i wysokie krzesła barowe, sprzyjające pracy w mniej formalnej atmosferze.

Biblioteka, Uniwersytet Łódzki. Fot. DW, AT

Biblioteka, Uniwersytet Łódzki. Fot. DW, AT

Na zakończenie zorganizowano zwiedzanie wystawy „Text is not our type” w Ryskiej Bibliotece Narodowej, która ukazuje 500-letnią historię książki łotewskiej przez pryzmat projektowania, typografii i technologii. Ekspozycja łączy zabytkowe dzieła z nowoczesnymi formami interaktywnymi, prezentując rozwój druku od wynalazku Gutenberga po współczesne wyzwania cyfryzacji.

Poza obowiązkowymi punktami szkolenia był również czas na zwiedzanie miasta. Ryga urzeka przepiękną i zaskakującą architekturą, która łączy secesję z nowoczesnością. W centrum można zobaczyć współczesne budynki, które kontrastują z historycznymi kamienicami, tworząc unikalną miejską panoramę. Ryska Starówka i wiele z secesyjnych kamienic zostało wpisanych na listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO.

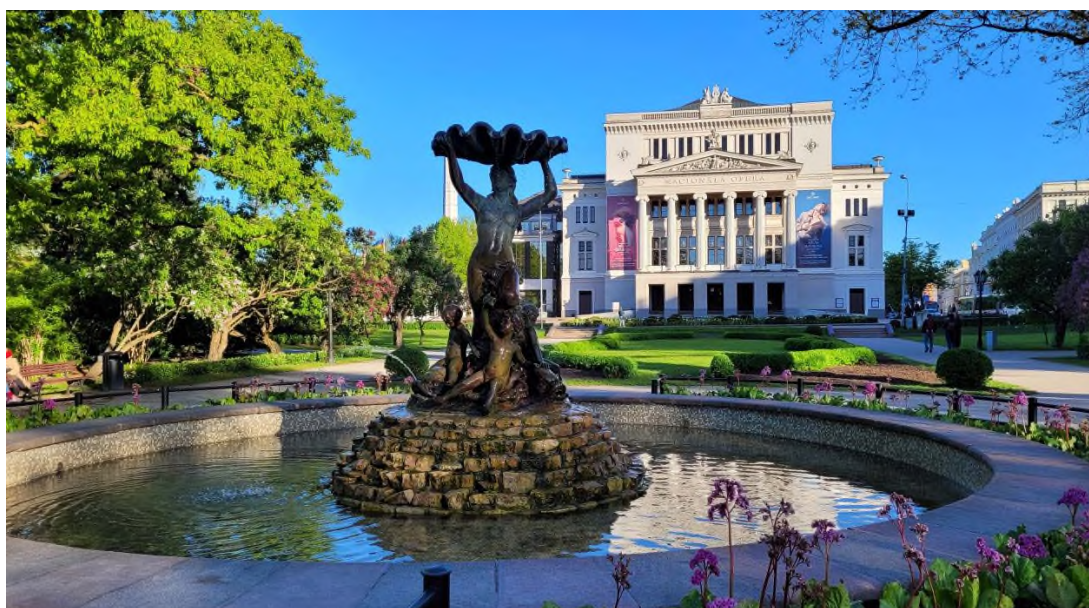
Katedra Narodzenia Pańskiego. Fot. AT

Wnętrze Katedry Narodzenia Pańskiego. Fot. AT

Widok na miasto z Kościoła Św. Piotra. Fot. AT

Opera Narodowa w Rydze, Fot. DW

Wyjazd do Rygi był cennym doświadczeniem, które umożliwiło uczestniczkom zapoznanie się z różnorodnymi rodzajami bibliotek i interesującymi rozwiązaniami architektonicznymi. Bogaty program szkoleniowy dostarczył wielu inspiracji oraz wiedzy, a także stworzył okazję do nawiązania wartościowych kontaktów.

→ Zwiedzanie bibliotek helsińskich w ramach Programu Erasmus+

W dniach 26-30 sierpnia 2024 r. pracownice Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej uczestniczyły w wyjeździe szkoleniowym w ramach Programu Erasmus+. Monika Gajewska z Oddziału Informacji Naukowej i Analiz Bibliometrycznych oraz Bogumiła Krasińska z Filii BG Biblioteki Wydziału Chemicznego odwiedziły biblioteki w Helsinkach (Finlandia).

W związku z planowaną reorganizacją siedziby biblioteki i badaniem potrzeb użytkowników w tej kwestii, zainteresowanie nowoczesnymi przestrzeniami bibliotecznymi oraz ich wykorzystaniem przez odwiedzających było tematem wiodącym spotkań w helsińskich placówkach.

26 i 27 sierpnia bibliotekarki były gośczone w Bibliotece Głównej Uniwersytetu w Helsinkach. Program pobytu pierwszego dnia obejmował zaznajomienie się z organizacją Biblioteki, świadczonymi usługami oraz koncepcjami przestrzeni bibliotecznych.

Biblioteka Główna znajduje się w Kaisa House, który został oddany do użytku w 2012 r., a jego projekt wykonała pracownia Anttinen Oiva Architects. Budynek znajduje się w samym centrum miasta, powstał w miejscu po domu towarowym. Jego fasada doskonale wkomponowuje się w przestrzeń miejską, regularny układ małych kwadratowych okien oraz duże łukowate przeszklenie w ceglanej ścianie pasują do otoczenia, jednocześnie nie zdradzają na pierwszy rzut oka, jak przestronna jest Biblioteka – ma 13 516 m² i 7 pięter. Co ciekawe, można do niej wejść zarówno z poziomu ulicy, jak i wjechać windą prosto ze stacji metra.

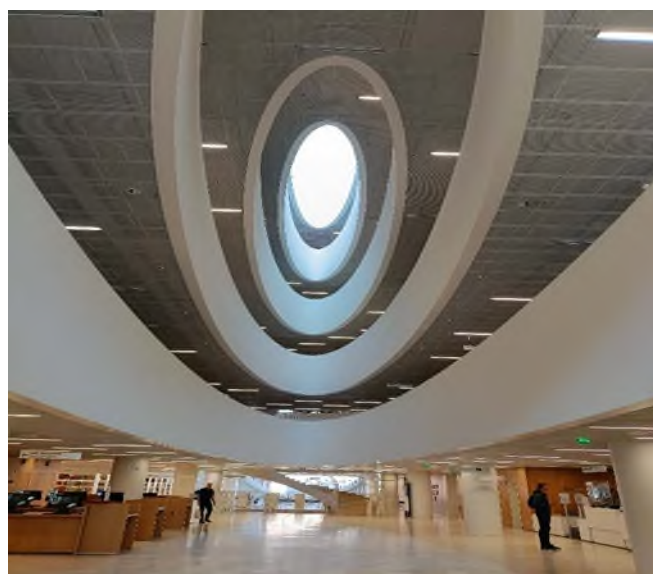

Widok na Kaisa House. Fot. BK.

Bibliotekarki zostały oprowadzone po bibliotece przez Anne Kakkonen, specjalistkę ds. informacji. Już główne lobby przykuwa uwagę przestronnością i wielofunkcyjnością. Jest tam wydzielone miejsce na spotkania, stanowiska bibliotekarzy udzielających informacji oraz informatorium uczelniane. W bibliotece obowiązuje samoobsługowy odbiór książek – za bramką zabezpieczającą można zeskanować kartę biblioteczną oraz zamówione materiały, które czekają na regałach. Niedaleko wejścia są także stanowiska komputerowe oraz kąciaki relaksacyjne z puzzlami do układania.

Stanowiska do układania puzzli. Fot. BK

Widok po wejściu do Biblioteki. Po prawej informatorium, po lewej stanowiska komputerowe. Fot. MG

Samodzielnie można nie tylko wypożyczyć, ale także zwrócić książki. Urządzenie przyjmujące zwroty identyfikuje je po kodzie kreskowym oraz automatycznie rozdziela na odpowiednie lokalizacje.

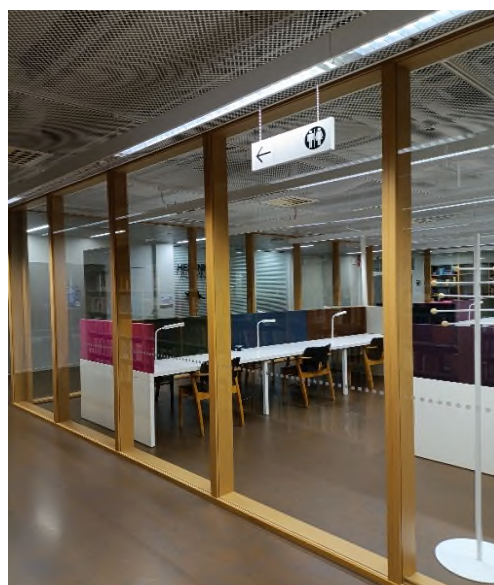

Miejsce do samodzielnego odbioru i wypożyczania książek. Fot. BK

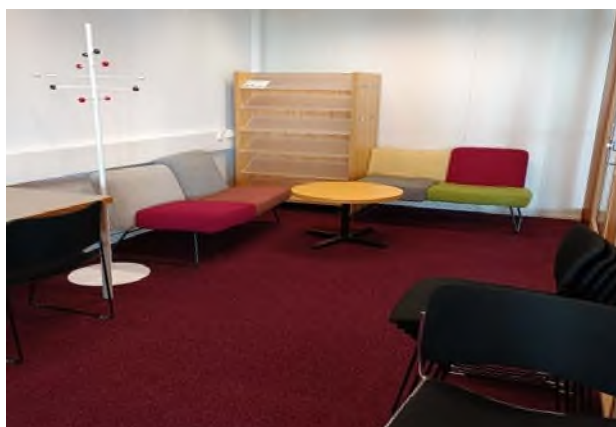
Urządzenie przyjmujące i rozdzielające zwroty. Fot MG

Z uwagi na potrzeby użytkowników większość miejsca zajmuje nie księgozbiór, a przestrzeń dla odwiedzających. Dzięki przeszkleniom, dającym wiele naturalnego światła, wnętrza są jasne i przytulne. Każde piętro biblioteki różni się umeblowaniem – znajdziemy tam wygodne designerskie fotele do odpoczynku lub czytania, biurka do pracy, proste drewniane krzesła, indywidualne stanowiska oraz okrągłe stoły z wygodnymi siedziskami do pracy wspólnej. Popularnym wśród użytkowników miejscem jest taras z pięknym widokiem i stołami do pracy. Oprócz otwartych przestrzeni w bibliotece znajdują się również zamknięte wyciszone pokoje, które można zarezerwować indywidualnie, np. do zdawania egzaminów online lub dla grup.

Zamknięte wygłuszone pokoje. Fot MG

Co ciekawe, również pracownicy mają pomieszczenia, które rezerwują czasowo, ponieważ nikt nie ma własnych pokoi lub biur. Każdy ma możliwość pracy zdalnej przez kilka dni w tygodniu, a w samej bibliotece preferowany jest mobilny i otwarty sposób pracy, sprzyjający rozmowom, wymianie doświadczeń i realnie lepszej znajomości placówki.

Jedno z kilkunastu pomieszczeń dla pracowników. Fot MG

Kolejnego dnia zaplanowany był szereg ciekawych spotkań i prezentacji. Rozpoczęły się one od inspirującej i niezwykle aktualnej tematyki wykorzystania AI na Uniwersytecie. Dwie specjalistki Sanna Kujala i Tiina Pelimanni omówiły m.in. problemy i wyzwania związane ze sztuczną inteligencją w pracy ze studentami i użytkownikami. Opowiedziały o trudach badań nad szybko powstającymi narzędziami AI, próbach nadążania za nimi oraz etycznych rozterkach z tym związanych. Podzieliły się także pomysłami na jak najlepsze wykorzystanie AI i wspomniały o trendach, jakie Uniwersytet w Helsinkach stara się kształtować w tym zakresie.

Następne spotkanie dotyczyło szeroko pojętej informacji naukowej, otwartej nauki oraz współpracy biblioteki z badaczami i pracownikami naukowymi. Z racji podobnych obszarów zadań Monika Gajewska wymieniła się z prowadzącą Tuiją Korhonen wieloma doświadczeniami i rozwiązaniami. Okazało się, że specjalistki z Polski i Finlandii dzielą podobne wnioski, praktyki i problemy.

W przerwie na lunch bibliotekarki w towarzystwie gospodarzy spotkań mogły zwiedzić nie tylko kantinę dla pracowników ze smacznym, zdrowym jedzeniem, ale także korytarze uniwersyteckie i posłuchać nieco o historii biblioteki. Jak się okazało, wiodącym trendem w zarządzaniu zbiorami jest ich centralizacja – z kilkunastu bibliotek uniwersyteckich zostały cztery, po jednej na każdym kampusie uniwersytetu.

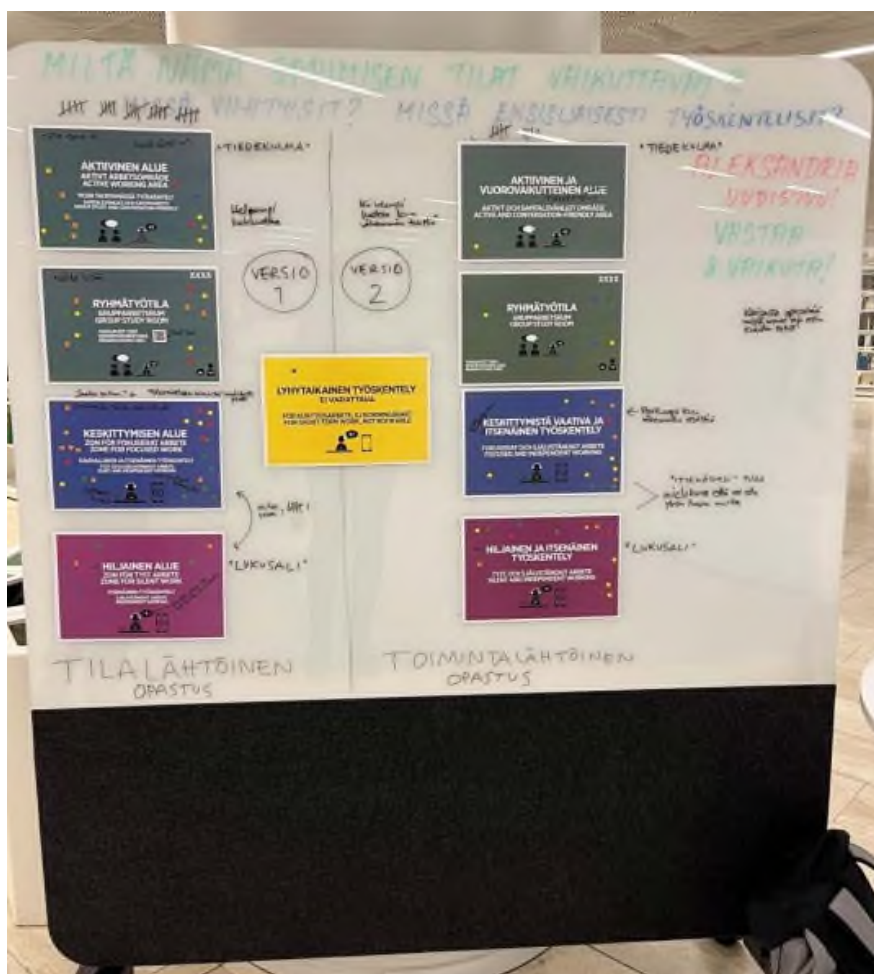
Przestrzeń dla użytkowników. Fot MG

Przestrzeń dla użytkowników. Fot MG

Ostatnia, wtorkowa prezentacja i dyskusja dotyczyły bardzo interesującego tematu projektowania i promocji usług przez bibliotekę. Jesse Klemola i Päivi Lammi opowiedzieli o metodach i narzędziach oceny i doskonalenia przestrzeni, i usług bibliotecznych oraz o skoncentrowaniu na użytkowniku i partycypacyjnym podejściu do projektowania przestrzeni bibliotecznej. Jako że Biblioteka Uniwersytetu w Helsinkach w 2020 r. wdrożyła system Alma, jednym z ich narzędzi do raportowania danych jest Alma Analytics. Oprócz tego raz na kwartał przez tydzień prowadzone są szczegółowe statystyki dotyczące wszystkich usług. Pracownicy mają m.in. systemową możliwość zaznaczania i zliczania wszelkich niestandardowych pytań, zagadnień, spraw podejmowanych przez użytkowników. W ten sposób przestają umykać w statystykach istotne dla czytelników problemy i lepiej widać realne zapotrzebowanie na pomoc bibliotekarzy. Dzięki analizie takich danych zmiany są efektywniej wdrażane. Ciekawym sposobem na szybki feedback jest również umieszczanie na tablicach przy głównych szlakach komunikacyjnych kilku pytań i odpowiedzi do wyboru, które zaznacza się przyklejeniem naklejki bądź umieszczeniem magnesu w odpowiednim miejscu. Po kilku dniach widać na pierwszy rzut oka, która odpowiedź jest bardziej popularna.

Materiały szkoleniowe HUL (Helsinki University Library). Fot MG

Takie badania pomagają również w uzyskiwaniu odpowiedzi od tych użytkowników, do których trudniej dotrzeć z ankietami przez oficjalne kanały komunikacji. Z fińskich bibliotek mogą bowiem korzystać (także wypożyczać zbiory) wszyscy, którzy mają potwierdzony adres zamieszkania w Finlandii.

Nacisk na cykliczne monitorowanie usług i satysfakcji osób z nich korzystających to jedna ze składowych misji biblioteki, która zakłada, że działa dla użytkownika i ma możliwie jak najszybciej odpowiadać na jego potrzeby. W tym kontekście istotną rzeczą jest także zautomatyzowanie wielu usług, za czym idzie większa mobilność i elastyczność zespołu, który tworzy i prowadzi wiele projektów bibliotecznych.

Po dwóch intensywnych i inspirujących dniach w Bibliotece Uniwersytetu Helsińskiego Monika i Bogumiła odwiedziły Oodi – bibliotekę publiczną, która została wybudowana w ramach obchodów 100-lecia Finlandii. To otwarte w 2018 r. miejsce robi wrażenie nie tylko jako budynek, ale przede wszystkim jako przyjazne, niezwykle wyposażone i oddane użytkownikom. Już przestronne lobby zaskakuje wielofunkcyjnością. Można tam uzyskać informację miejską

i biblioteczną, wypożyczyć książkę, pograć w szachy, zjeść i napić się kawy w stołówce lub po prostu posiedzieć ze znajomymi. Znajduje się tam również sala kinowa wynajmowana komercyjnie oraz sala przeznaczona na większe wydarzenia czy nawet koncerty. Kolejne piętro biblioteki to idealny przykład przestrzeni hołdującej koncepcji „trzeciego miejsca”. Znajdują się tam instrumenty muzyczne, które można wypożyczyć, drukarka 3D, maszyny do szycia, drukarka wielkoformatowa oraz w pełni wyposażone studia nagraniowe i fotograficzne. Nie brakuje też sprzętu gamingowego czy sal, które można wynająć do indywidualnych i grupowych prac. Przestrzenie z książkami, miejscami do czytania i spotkań autorskich robią nie mniejsze wrażenie. Spacer i dyskusja z pracownikiem Oodi był także kolejną inspiracją otwartości na użytkownika i wielozadaniowości zawodu bibliotekarza.

Gitary do wypożyczenia. Fot MG

Studio nagrań w Bibliotece Oodi. Fot MG

Drukarki dla użytkowników. Fot. BK

Wnętrza Oodi. Fot. BK

Wnętrze Oodi. Fot. BK

Tego dnia zwiedzono również Bibliotekę Narodową Finlandii. Co ciekawe, wszystkie te instytucje położone są stosunkowo niedaleko siebie w centrum miasta. Ta placówka jednak stanowi przeciwieństwo nowoczesnych wnętrz – tradycyjna, ze starymi pięknymi wnętrzami i czytelniami, do których prowadzą skrzypiące drewniane schody. Dzięki bliskości tych bibliotek każdy użytkownik może bez problemu odnaleźć miejsce z odpowiadającą mu atmosferą.

Wnętrze Biblioteki Narodowej Finlandii. Fot. BK

Czwartek bibliotekarki spędziły w bibliotece Myllypuro czyli jednej z bibliotek Metropolia University of Applied Sciences. Znajduje się ona na nowo powstałym kampusie, który Monika i Bogumiła miały okazję zwiedzić. Sama biblioteka zajmuje jedno piętro, na którym udostępnione są zbiory oraz pokoje do cichej nauki. Termin wizyty przypadł na początek roku akademickiego w Finlandii, dzięki czemu odwiedzające zobaczyły ciekawą formę promocji biblioteki połączonej z przysposobieniem bibliotecznym. Studenci poznają bibliotekę i weryfikują wiedzę na jej temat za pomocą aplikacji, która na kształt gry miejskiej wyznacza zadania do zrobienia.

Kierowniczka placówki, Päivi Ylitalo-Kallio, opowiedziała także o organizacji pracy, która z uwagi na to, że zatrudnionych jest tylko 10 osób, wymaga elastyczności od pracowników. Jak większość bibliotek akademickich i ta koncentruje się na zapewnieniu użytkownikom miejsc do pracy, i stara się odpowiedzieć na ich potrzeby związane nie tylko z księgozbiorem.

Wnętrze biblioteki Myllypuro. Fot. BK

Biblioteka sprawia wrażenie komfortowego i przyjaznego miejsca, a wkomponowanie jej pomieszczeń w środek budynku sprawia, że wejście do niej jest dostępne z kilku stron, jednocześnie zapewniając odizolowanie od zgiełku korytarzy i przytulność.

Ostatniego dnia pracownice Biblioteki Głównej pojechały do nowoczesnej biblioteki, a właściwie Centrum Nauki Uniwersytetu Aalto. Budynek był zaprojektowany przez słynnego architekta Alvara Aalto i powstał w 1969, natomiast w 2015 r. przeszedł renowację. Dzięki połączeniu dwóch kondygnacji w jedną wnętrze biblioteki jest bardzo przestronne, otwarte i zapewnia wiele różnorodnych miejsc do nauki.

Wnętrze biblioteki Aalto. Fot. BK

Po wizycie w Aalto bibliotekarki postanowiły zobaczyć jeszcze kampus Viikki i kolejną bibliotekę Uniwersytetu w Helsinkach. Wyjątkowość tego miejsca polega nie tylko na obecności pięknego ogrodu i bogatej roślinności wewnątrz budynku, ale także na połączeniu uniwersyteckiej biblioteki z biblioteką publiczną. Jak mówią pracownicy, połączenie to się sprawdza i odpowiada na przykład na potrzeby studiujących rodziców małych dzieci oraz użytkowników, którzy cenią sobie inspirujące wnętrza.

Biblioteka Viikki. Fot. BK

Palmiarnia w Bibliotece Viikki. Fot. BK

Wizyta w Helsinkach i możliwość odwiedzenia wielu instytucji pozwoliła na poznanie najnowocześniejszych bibliotek i trendów panujących w wiodących europejskich uniwersytetach oraz bibliotekach akademickich. Dużą zawodową satysfakcją przyniosły dyskusje z wieloma pracownikami oraz wymiana doświadczeń.

Polski akcent w Bibliotece Viikki. Fot. BK